

Тема 2. ПРОФЕСІЙНА УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК РІЗНОВИД ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ

I. Опрацювати теоретичні питання

1. Соціальна та лінгвістична сутність офіційно-ділового стилю мовлення: сфера вживання, завдання, ознаки, різновиди.
2. Соціальна та лінгвістична сутність наукового стилю мовлення: сфера вживання, завдання, ознаки, різновиди.
3. Особливості розмовно-офіційного (професійного) підстилю української мови, жанри реалізації, його обумовленість соціальними функціями мовців, основні мовні засоби.

Ключові терміни та поняття. Офіційно-діловий стиль, науковий стиль мови та розмовно-офіційний (професійний) підстиль розмовного стилю як складники **поняття «ділова мова»**; **офіційно-діловий стиль мовлення**: функції (інформаційна, вплив, комунікативна), загальні ознаки (документальність, стабільність, стислість, чіткість, стандартизація тверджень), мовні ознаки (високий ступінь стандартизації мовних засобів, широке використання безособових і наказових форм дієслів, уживання нейтральної лексики, застосування специфічної термінології, суворе регламентація тексту тощо), різновиди (законодавчий, дипломатичний, адміністративно-канцелярський); **науковий стиль**: функції (інформативна, епістемічна, комунікативна, гносеологічна, когнітивна, вплив), загальні ознаки (понятійність, об'єктивність, логічна послідовність, точність, аналіз, синтез тощо), мовні ознаки (наявність великої кількості термінів, абстрактної лексики, виразно іменний характер висловлювання, домінування складнопідрядних речень, вживання відокремлених зворотів, вставних і вставлених конструкцій тощо), різновиди (власне/суто науковий, науково-популярний, науково-публіцистичний, науково-навчальний, науково-виробничо-технічний); **розмовно-офіційний (професійний) підстиль** розмовного стилю як засіб усного ділового спілкування: функції (інформаційна, комунікативна, вплив), загальні та мовні ознаки, широке використання несловесних засобів; реалізація в діловій бесіді, на переговорах, у діловій телефонній розмові.

II. Виконати завдання на практичне заняття:

1. Доберіть два мікротексти (не менше, ніж по 10 речень), що належать до офіційно-ділового та наукового стилів мовлення. Письмово з'ясуйте мовні та стилістичні особливості дібраних текстів за поданою в Додатку схемою.

Схема аналізу функційного стилю мови

1. Сфера поширення (коло мовців).
2. Призначення (функції повідомлення, впливу, комунікативна, пізнавальна та ін.).
3. Система мовних засобів (лексичних, морфологічних, синтаксичних) і стилістичні норми.
4. Особливості добору й використання мовних засобів (лексики, фразеології, граматичних форм, типів речення).

Література

1. Підручники С. Шевчук, М. Зубкова, В. Михайлюк, М. Брус та ін.
2. Ботвина Н. В. Офіційно-діловий та науковий стилі української мови: Навч. посібник. Київ : «АртЕк», 1998.
3. Лесько Й.О. Ділове спілкування та його особливості // Етика ділових відносин. Режим доступу: <http://posibnyky.vntu.edu.ua>
4. Мацько Л.І, Кравець Л.В. Культура фахової мови. Київ : Академія, 2007.
5. Семенов О. М. Культура наукової української мови. Київ : Академія, 2010.
6. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови: Навч. пос. Київ : «Центр навчальної літератури», 2006.